

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Комп'ютерні науки»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри КН

доц. Юлія ХОЛОДНЯК

02 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Методологія та організація наукових досліджень з основами
інтелектуальної власності»**

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»
за ОПІ Комп'ютерні науки
(на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»)

факультет енергетики та комп'ютерних технологій

2022-2023 н.рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» за ОПП Комп'ютерні науки (на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»).
Запоріжжя, ТДАТУ – 11 с.

Розробник: к.т.н., доцент Холодняк Ю.В.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Комп'ютерні науки»

Протокол від № 1 від 31 серпня 2022 року

В.о. завідувача кафедри КН

доцент _____ Юлія ХОЛОДНЯК

Схвалено методичною комісією факультету енергетики та комп'ютерних технологій для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» за ОПП Комп'ютерні науки (на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»)

Протокол № 1 від 02 вересня 2022 року

Голова, доц.

Олександр БОВК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів - 5	Галузь знань <u>12 «Інформаційні технології»</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> (обов'язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин - 150	Спеціальність <u>122 «Комп'ютерні науки»</u> (шифр та назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		M1	1-й
Тижневих навантажень: аудиторних занять – 4 самостійна робота студента – 9	Ступінь вищої освіти <u>«Магістр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	110 год.
		Форма контролю: <u>диференційований залік</u> (екзамен або диференційований залік)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є оволодіння сучасними теоретичними концепціями проведення наукових досліджень, практичне їх застосування у своїй дослідницькій роботі та ознайомлення студентів з основами інтелектуальної власності.

Завданнями дисципліни є:

- надати інформацію з основних термінів науки;
- надати інформацію з наукових шкіл;
- надати інформацію з принципів організації наукового дослідження: вибору теми дослідження і основних етапів дослідження;
- надати інформацію з методів дослідження;
- навчити студента готувати доповідь, повідомлення;
- навчити студента правильно оформлювати результати дослідження;
- ознайомити з особливостями захисту інтелектуальної власності в Україні і правилами оформлення заявки на корисну модуль і винахід.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері комп'ютерних наук, що передбачає як вільне володіння наявними знаннями, так і спроможність їх застосування у професійній практиці.

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність працювати в команді.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності

Розуміння теоретичних засад комп'ютерних наук для об'єктивного оцінювання можливостей використання обчислювальної техніки в певних процесах людської діяльності і визначення перспективних інформаційних технологій.

Здатність до аналізу бібліографічних джерел у відповідності до певної науково-технічної задачі: вміти проводити пошук і порівняльний аналіз бібліографічних джерел у відповідності до поставленої мети, визначати неповноту наявної науково-технічної інформації.

Здатність до представлення наукових результатів: знати стандарти і вимоги до науково-технічних текстів у галузі комп'ютерних наук, вміти цитувати бібліографічні джерела, розуміти вимоги до академічної доброчесності.

Професійне володіння сучасними комп'ютерними та інформаційними технологіями.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;

- **керування часом:** уміння справлятися із завданнями вчасно;

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати;

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до колег.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Методологічні засади організації наукових досліджень

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності [2 с. 8-19; 4, с.9-19, конспект лекцій за темою 1]

Поняття про науку. Еволюція науки. Класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні. Основні напрямки науково – дослідницької роботи магістрів і аспірантів.

Тема 2. Технологія наукових досліджень [2, с. 20-38; 4, с.24-31, конспект лекцій за темою 2]

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Основні стадії організації досліджень. Організаційна стадія наукового дослідження. Дослідницька стадія науково-дослідницького процесу. Завершальна стадія науково-дослідного процесу.

Тема 3. Методологічні основи наукового дослідження [2, с. 39-51; 4, с.35-41, конспект лекцій за темою 3]

Основні поняття та визначення. Методи досліджень.

Тема 4. Загальнонаукові методи наукового дослідження [2, с. 55-79; 4, с. 45-53, конспект лекцій за темою 4]

Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного пізнання. Загальнологічні методи і прийоми дослідження. Тестові запитання

Тема 5. Нові інформаційні технології в наукових дослідженнях [2, с. 80-103; 4, с. 56-66, конспект лекцій за темою 5]

Теорія та практика обробки даних з використанням інформаційних технологій. Комп'ютерні та інформаційні мережі. Новітні технології обміну інформацією. Електронні бібліотеки

Змістовий модуль 2 Основи наукових досліджень з основами інтелектуальної власності

Тема 6. Форми відображення наукової інформації [2, 104-122; 4, с.69-82, конспект лекцій за темою 6]

Форми викладу матеріалів дослідження та наукові видання. Форми висвітлення підсумків наукової роботи та відображення результатів науково-дослідної роботи. Усна передача інформації про наукові результати. Поняття академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності.

Тема 7. Кваліфікаційна робота другого освітнього рівня «Магістр». [5, 116-128; 4, с.86-94, конспект лекцій за темою 7]

Загальна характеристика. Послідовність виконання і кваліфікаційних робіт освітнього ступеня магістра.

Тема 8. Загальні поняття про інтелектуальну власність [1, с. 24-45; 4, с.98-111, конспект лекцій за темою 8]

Поняття інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Система законів України про інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Об'єкти авторського права. Об'єкти науково-технічної інформації. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 9. Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності [1, с. 46-98; 4, с.113-121, конспект лекцій за темою 9]

Оформлення права на об'єкти права промислової власності. Право на промисловий зразок. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 10. Договори в сфері інтелектуальної власності [3, с. 221-257; 4, с.129-134, конспект лекцій за темою 10]

Загальні положення. Ліцензія та ліцензійний договір. Договір про створення за замовленням і використанням об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Інші договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість годин				балів
			лк	лаб	(пра к.)	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1 - Методологічні засади організації наукових досліджень							
1	Лекція 1	Наука як сфера людської діяльності	2	-	-	-	-
	Практичне заняття1	Основи бібліографічно-пошукової діяльності	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 1	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 1	-	-	-	9	4
2	Лекція 2	Технологія наукових досліджень	2	-	-	-	-
	Практичне заняття2	Наукове обґрунтування обраної теми дослідження	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 2	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 2	-	-	-	9	4
3	Лекція 3	Методологічні основи наукових досліджень	2	-	-	-	-
	Практичне заняття3	Ознайомлення з основами наукової школи	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 3	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 3	-	-	-	9	4
4	Лекція 4	Загальнонаукові методи наукового дослідження	2	-	-	-	-
	Практичне заняття4	Ознайомлення з правилами оформлення наукової публікації	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 4	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 4	-	-	-	9	4
5	Лекція 5	Нові інформаційні технології в наукових дослідженнях	2	-	-	-	-
	Практичне заняття5	Підготовка доповіді (повідомлення)	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 5	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 5	-	-	-	9	4
6,7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК-1	-	-	-	10	-
	ПМК1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1: 75 год.			10	-	10	55	50

Змістовий модуль 2 - Основи наукових досліджень з основами інтелектуальної власності							
8	Лекція 6	Форми відображення наукової інформації	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Підготовка наукового реферату	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 8	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 6	-	-	-	9	4
9	Лекція 7	Кваліфікаційна робота другого освітнього рівня «Магістр	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Ознайомлення з правилами оформлення заявки та опису винаходу (корисної моделі)	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 7	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 7	-	-	-	9	4
10	Лекція 8	Загальні поняття про інтелектуальну власність	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Ознайомлення з правилами оформлення опису винаходу	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 8	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 8	-	-	-	9	4
11	Лекція 9	Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Ознайомлення з правилами оформлення опису корисної моделі	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 9	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 9	-	-	-	9	4
12	Лекція 10	Договори в сфері інтелектуальної власності	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Ознайомлення з правилами оформлення формули корисної моделі (винаходу)	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 10	Підготовка до аудиторних занять на Освітньому порталі за темою 10	-	-	-	9	4
13, 14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК-1	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2: 75 годин			10	-	10	55	50
Диференційований залік							-
Всього з навчальної дисципліни 75+75=150 годин			20	-	20	110	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВІ МОДУЛЬНІ КОНТРОЛІ

Підсумковий модульний контроль 1

1. Що є предметом і об'єктом курсу?
2. Що розуміється під терміном наука?
3. Наведіть класифікацію наук за характером спрямованості та відношенням до суспільної практики.
4. Яка мета фундаментальних наук?
5. Яка мета прикладних наук?
6. Наведіть форми наукової діяльності.
7. Наведіть поняття науки.
8. Наведіть визначення знання, пізнання.
9. Наведіть основні ознаки науки.
10. Приведіть етапи організації наукового дослідження.
11. Що таке гіпотеза? Які вимоги пред'являють до гіпотез?
12. Опишіть ознаки вдалої гіпотези.
13. Що розуміється під дослідницьким процесом?
14. Перерахуйте особливості дослідницького процесу.
15. Чим зумовлена необхідність дотримання послідовності етапів організації наукового дослідження?
16. Наведіть визначення ідеї.
17. Наведіть визначення і функції методології.
18. Охарактеризуйте принципи наукової системи знань.
19. За якими напрямками здійснюються пошуки методологічних основ дослідження?
20. Наведіть визначення метода і методики.
21. Як здійснюється вибір конкретних методів?
22. Охарактеризуйте первинні і вторинні методи дослідження.
23. Охарактеризуйте три великі групи методів наукового пізнання.

Підсумковий модульний контроль 2

1. В чому полягає системний метод?
2. Що таке логічний метод?
3. Що таке гіпотеза та припущення?
4. Що таке наукове видання?
5. Чим відрізняються науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання?
6. Що відноситься до наукових неперіодичних видань?
7. Які Ви знаєте види монографій?
8. Які є форми висвітлення підсумків наукової роботи?
9. Які Ви знаєте види рефератів?
10. Що відноситься до результатів винахідницької діяльності?
11. Де може відбуватися усна передача інформації про наукові результати?
12. Що таке наукова конференція? Які бувають їх види?

13. Які Ви знаєте форми участі в дискусії?
14. Що таке інтелектуальна власність?
15. Правила оформлення заявки на корисну модель (винахід).

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Аксютіна А. В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В. В. Інтелектуальна власність: навч. Посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с
2. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
3. Верба І. І., Коваль В. О., Чікін С. В. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: НТУУ «КПІ», 2013. 237с.
4. Строкань О. В., Мірошниченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152с.
5. Шидакова-Каменюка О. Г., Самохвалова О. В., Олійник С. Г., Кравченко О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Х.: ХДУХТ, 2017. 187 с.

ДОПОМІЖНА

6. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВДНУ, 2014. 48 с.
7. Ястремська О. О. Інтелектуальна власність : навчальний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.
8. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання [Чинний від 2015-06-22]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 31с.
9. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. .
10. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) [Чинний від 2013–08–22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=892>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт кафедри КН <http://www.tsatu.edu.ua/kn/course/mndzoiv/>